

ПРЕС КЛИПИНГ

19. јануар 2016.

НАСЛОВИ

- Удовички: Закон о платама у скупштини пре распуштања;(стр.2)
- Пре до статуса социјални случај него до мировине;(стр.3)
- Има ли наде за синдикате прекарисованих радника;(стр.5)
- Српски радник сања словеначки минималац;(стр.7)
- Формирана комисија за безбедност здравствених радника;(стр.8)
- Синдикати прихватили Селаковићев предлог, отпуштања одложена до лета; (стр.8)
- Протест радника Предузећа за путеве;(стр.10)

<http://www.blic.rs/vesti/ekonomija/udovicki-zakon-o-platama-u-skupstini-pre-raspustanja/z2lp00b>

Удовички: Закон о платама у скупштини пре распуштања

Танјуг

Потпредседница владе и министарка за државну управу и локалну самоуправу Кори Удовички изјавила је данас да верује да ће закон о платама ући у скупштинску процедуру пре него што буде распуштена.

Удовички је за Б92 рекла и да се систематизације за отпуштање радника у јавном сектору припремају и да изборни процес "не може да спречи инспекторе тог министарства да обаве свој посао".

"Верујем да постоји политичка воља за то, јер је то важан услов за даље напредовање у дијалогу са ММФ", рекла је Удовички.

Она је рекла и да се влада труди да све што је досад урађено на време оде пред парламент, пре него што, због ванредних избора, скупштина престане с радом.

Говорећи о новогодишњим пакетићима који су подељени запосленима у њеном министарству, што је наљутило премијера, Удовички је рекла да државна служба једина није добила повишицу и да је њен став био да министарству које је много радило на неки начин треба одати признање.

"То је једна ствар за којом жалим, требало је да то поставим као тему за владу, а мислила сам да је била остављена опција", рекла је Удовички.

Упитана да ли ће бити на листи СНС на изборима, Удовички је рекла да јој је фокус на стварима које треба да одради.

"Четири месеца је страшно дуг период и морам да се фокусирам на оно што сад треба да завршим", рекла је Удовички.

Пре до статуса социјални случај него до мировине

- Радници у Србији, како они који још увек нешто раде, тако и они прекобројни, у најгорем су положају од Другог светског рата. Њима су угрожена не само радничка и грађанска права већ и биолошки опстанак, јер многи од њих немају ни за храну - упозорава Југослав Ристић, председник Савеза самосталних синдиката Србије у Крагујевцу

АУТОР: ЗОРАН РАДОВАНОВИЋ

Српски званичници, министар за рад и запошљавање Александар Вулин, пре свих, воле да се у јавности хвалишу како актуелна Влада, за разлику од оних претходних, води рачуна о радницима, те да су сви они трудбеници који су у минулих годину дана напустили своје фирме, чији је статус решен (најчешће стечајем), збринути ваљаним социјалним програмом.

И све би било у реду да реалност, у којој живи неколико десетина хиљада радника из више од 400 фирми који су у 2015. били принуђени да узму социјални програм, није тако тешка, готово сурова. Ситуацију додатно компликује чињеница да практично не постоји никаква шансе да добију нови посао. Највећи је број радника који су се, суочени са безнађем у фабрикама (Застава, Прва петолетка, ИМТ, ИМП, 14. октобар, Фабрика вагона, МИН...) које је држава одлучила да "угаси", определили за ону опцију из социјалног програма која је за "добровољно" напуштање радних места подразумевала исплату 200 евра по години стажа. Како је углавном реч о запосленима са, у просеку, од 25 до 30 година радног стажа, није тешко израчунати да је већина тих радника фабрике напустила са по 5.000 до 6.000 евра у џепу. С тим новцем требало би да живе до пензије, којој могу да се надају тек за десет до 15 година. На евиденцији Националне службе за запошљавање могу да оверавају здравствене књижице, док је онима који имају до 50 ари земље то право ускраћено.

Ако је судити према информацијама из Савеза самосталних синдиката Србије, 5.000 до 6.000 евра отпремнине многим је било довољно да преживе одређени временски период, након чега су почели да се обраћају синдикатима за помоћ, тражећи, најчешће, да им се помогне у проналажењу новог посла. Они који су решили да покрену сопствени посао, а било је и таквих, углавном су пропали. У Крагујевцу некако "животаре" они прекобројни Заставини радници који су се самоиницијативно "преквалификовали" у грађевинце, углавном крече, постављају изолацију, или раде на грађевинским објектима као "физикалци". Преживљавају и тзв. полутани, односно они који су одлучили да се врате у завичајна села и посвете се пољопривреди. Сви остали су озбиљни кандидати да стекну статус социјалног случаја, ако то у међувремену нису постали. Посебан проблем представља то што многим од њих радни стаж није повезан, а остали су, највероватније заувек, и без неисплаћених зарада. Јер, један од услова за добијање отпремнине из социјалног програма односио се управо на одустајање од захтева за исплату заосталих зарада.

Подсећања ради, у време владе Мирка Цветковића радници су отпуштани уз повољније социјалне програме. Тако је, рецимо, отпремнина за оне који су добровољно напустили своја радна места, уместо садашњих 200, износила 300 евра по години стажа. Истовремено, постојала је и опција "пет година до пензије", која је омогућавала свим радницима којима је остало пола деценије до испуњавања једног од услова за пензионисање, да тих последњих пет година радног стажа проведу на евиденцији Националне службе за запошљавање, где су до одласка у мировину примали пристојне месечне принадлежности и могли да уплаћују доприносе за ПИО.

Југослав Ристић, председник Савеза самосталних синдиката Србије у Крагујевцу, каже да су социјални програми данас, за разлику од почетка 2000-их, кад је у Застави било неколико десетина хиљада радника, одраз неодговорности и неспособности актуелне власти да реши привредне проблеме и покрене српску индустрију.

- Стратегију економско-привредног развоја Влада Србије заснива на затварању фабрика и отпуштању радника. У прилог томе најбоље сведоче изјаве министра привреде Жељка Сертића у вези са фабрикама које су претходних годину дана отишле "под лед". Одговорно тврдим да су радници у Србији, како они који још увек нешто раде, тако и они прекобројни, у најгорем положају од Другог светског рата. Њима су угрожена не само радничка и грађанска права већ и сам биолошки опстанак, јер многи од њих више немају ни за храну - упозорава Ристић.

Како то раде економски развијене државе

- Радници из европских земаља који остану без посла у знатно су бољем положају него њихове колеге у Србији. У Енглеској, рецимо, примају до 100 фунти недељно до налажења новог посла, а у том периоду имају и право на надокнаду за плаћање станарине. Иста права остварују и радници у Немачкој који остану без посла. Они до новог радног ангажмана примају око 700 евра месечно, а могу да рачунају и на друге погодности. Ситуација је слична у већини европских држава, а у најбољој позицији су прекобројни радници у скандинавским државама - истиче аналитичар Влада Вучковић, иначе бивши представник Заставе у Лондону.

Опција пет

Ретроактивном (и неуставном) применом новог Закона о ПИО, који прописује да се у пуну пензију одлази са 65 година живота, актуелна влада казнила је око 6.000 радника, који су од 2011. године напустили предузећа уз опцију "пет година до пензије", трајним умањењем пензија и до више од 20 одсто. Удружење "Опција пет", које окупља, по том основу, оштећене раднике затражило је од Уставног суда оцену уставности ретроактивне примене Закона о ПИО, а поднело је и пријаву Управном суду у Београду. Челници "Опције пет" најављују и тужбу Међународном суду за људска права у Стразбуру.

Прекаризација рада и слабљење синдиката (10)

Има ли наде за синдикате прекаризованих радника

Слаби и онемоћали синдикат тешко да могу да организују отпор процесима прекаризације и десиндикализације. Тако су синдикати ухваћени у врзино коло - играју онако како им свирају власници капитала и власници политичке моћи (која је посредно у рукама власника капитала)

АУТОР: СРЕЋКО МИХАИЛОВИЋ

У процесима прекаризације, тј. онесигуравања рада и живота, налази се барем половина како-тако запослених радника, огромна већина незапослених и нешто више од половине пензионисаних радника. Прекаризовани радници нису ни заинтересовани, ни мотивисани за учлањење и рад у немоћним синдикатима. Зато процес прекаризације радника води у десиндикализацију.

Десиндикализација доводи до даљњег губљења моћи синдиката (уколико се ту већ није стигло до дна). Слаби и онемоћали синдикат тешко да могу да организују отпор процесима прекаризације и десиндикализације. Тако су синдикати ухваћени у врзино коло. Играју синдикати онако како им свирају власници капитала и власници политичке моћи (која је посредно у рукама власника капитала). Изнете тврдње о слабљењу синдиката и слабљењу интереса прекаризованих радника за учлањење у синдикат, прилично су чест закључак сваког озбиљнијег разговора са синдикалним активистима и руководиоцима. Но поменути синдикалци одмах додају (кључно) питање: Добро, а шта може да се предузме? Није на одмет да кажемо да је то често питање и у реакцијама на ову серију текстова о синдикатима: Јесте то тако, можда је и горе, али шта да се ради? Све то сведочи о извесној блокираности синдиката, о одсуству усмерења и непознавању путева изласка из синдикалне кризе. То се види и на основу релативно бројних упита које добија Центар за развој синдикализма о могућностима да Центар реализује неки семинар, "школицу", или да одржи серију предавања на тему путева превазилажења синдикалне кризе. Када им се одговори да се до превазилажења синдикалне кризе не долази кроз предавања, већ да се до одговора може доћи зајендичким радом и систематском расправом унутар самог Синдиката, а уз помоћ Центра као медијатора расправе, онда се одустаје, евентуално уз реплику: "Кад бисмо знали шта да се ради, ми бисмо радили". Изгледа да је најтеже уверити синдикалце да је знање у њиховим главама и у њиховом искуству и да га ваља пробудити и активирати.

Једно од неизбежних питања је шта је са синдикатима у фирми која пропада а није "ни Давидова, ни царска, ни спахијска". Поштено је рећи да смо у нашим (несистематским) разговорима са синдикалним руководиоцима на разним нивоима наилазили на ситуације крајње прекаризованости радника, у којима се од синдиката много очекује, а они мало шта могу да учине. Од синдиката се очекује да спаси фирму (у ствари, радна места запослених), а синдикат је ту беспомоћан. И кад вас први човек синдиката фирме у поодмаклом пропадању пита шта да ради, онда и ви останете без одговора. Овакво стање је најбоље описао главни синдикалац једног, готово начисто, пропалог рудника. "Наш рудник је као она крчевина Давида Штрпца, ни Давидов, ни царски, ни спахијски. Док нам је ишло добро сви су нас

присвајали, кад је кренуло лоше сви нас се одричу. Док је ишло добро нико се није питао за синдикат, осим оних који су га користили. Кад је кренуло лоше и кад су други дигли руке, онда дај синдикат... Нема сад ништа. Ми смо у коми. А кад си у коми мало шта можеш да учиниш, ма ништа не зависи од тебе. Зависи од других, од апарата, од лекара, сестара, од самог Бога. Наш синдикат је у коми, наша фирма је у коми. И готово".

Има ли, ипак, наде за синдикате? Нема сумње да су синдикати коматизовани у фирмама које су у коми. Или, друкчије речено, синдикати чије је чланство прекаризовани и сами су у фази организацијске прекаризације, тј. слаби, немоћни и са веома малим шансама за опоравак. Међутим, нису сви синдикати "оптерећени" прекаризованим чланством. Шта је са оним синдикатима који још могу да делају и који траже начине да покрену шире, и чланством потпомогнуте, синергетске активности. Наши разговори са синдикалним активистима и руководиоцима показују да постоји неколико тачака које завређују пропитивање, расправу и евентуалну акциону операционализацију. Овде ћемо навести неколико могућих фокуса синдикалне расправе. Прво, стратешко преиспитивање синдикалног идентитета - шта се хоће (у оквиру онога што се може, тј. у оквиру задатих могућности али и могућности које се могу изградити) и како се може то што се хоће. Преиспитивање циљева и метода синдикалне борбе. Ко су савезници а ко противници. Једноставно речено: шта, како, с ким? Оријентација на политизацију најважнијих синдикалних питања. Друго, проширивање синдикалне базе - агитација за учлањење у синдикат новозапослених радника, радника у приватним фирмама, као и бројних радника у малим фирмама - а готово сви поменути су изван синдиката. Оснивање и ширење синдиката пензионисаних и незапослених радника. Треће, унутар синдикално обједињавање; актуелизовати питање синдикалног јединства - преиспитати степен аутономије основних синдикалних организација у односу на више нивое организовања, као и аутономију гранских синдиката у односу на синдикалну централу. Четврто, синдикално образовање - направити систем синдикалног образовања (од основног па навише). Оријентација на образовање/учење у функцији синдикалне акције. У том контексту занимљива је идеја о три нивоа синдикалног учења: 1) синдикално описмењавање, 2) знање за синдикално деловање, и 3) синдикални форум (стална синдикална расправа и сл.) Пето, оријентација ка стварању синдикалног покрета у оквиру синдикалног плурализма. Реактуелизовати питање акционог јединства синдиката на нивоу основног организовања, као и на нивоу грана и синдикалних централа. Шесто, оријентација ка стварању радничког фронта - преиспитивање могућности за успостављање радничког фронта - синдикати, организације цивилног друштва, професионалне организације, политичке странке...

Српски радник сања словеначки минималац

Плате у Србији су лане биле 0,4 одсто мање у односу на 2014. годину, а реално 2,2 одсто. На пад зарада прошле године, по оцени економиста, највише је утицала примена Закона

о умањењу зарада запослених у јавном сектору. Запослени у Србији лане су остварили просечну плату од 361 евра, што је најнижа зарада у региону.

Наиме, просечна плата за прошлу годину у Словенији била је 1.004 евра, у Хрватској 747, Босни и Херцеговини 422 и у Македонији 365. У Србији јесте током прошле године просечна плата увећана највише у региону - чак 34,77 евра, али ни то јој није помогло да се приближи просечним зарада у суседним државама. Србија је у прошлу годину ушла с просечном платом од 326,42 евра а завршила је с 361 евром, али и даље има најнижу плату у региону. За разлику од нас, у Словенији је током целе прошле године просечна плата порасла свега 1,49 евро па ипак на крају износи 1.049. Просечна плата у Хрватској је 5,44 евра већа у односу на почетак прошле године и на крају је стигла до 747 евра.

Просечна прошлогодишња плата у Србији од 361 евра мања је 35 евра од минималне зараде у Хрватској и чак за 430 евра од минималца у Словенији. Другим речима, огромна већина радника у Србији била би више него задовољна словеначким минималцем, који за ову годину - а тако је било и прошле - износи 791 евро. Чак и да се обистини најјава српског премијера Александра Вучића да ће 2017. године просечна плата у Србији бити 500 евра, она ће бити готово 300 мања од словеначког минималца.

Минималац ће и ове године остатити исти као и прошле, односно износиће 174 евра. Србија, уз Албанију и Македонију, има најмањи минималац у Европи. Бугари су лане имали минималну зараду од 184 евра, док је у Босни и Херцеговини била 191 евро. У Црној Гори минималац је 193 евра, Румунији 218, Чешкој 332, Мађарској 333, Словачкој 380, Хрватској 396, Пољској 410, Словенији 791... Мање од српског минималца примају једино радници у Албанији - 149 евра и у Македонији - 131 евра. Треба нагласити да многе државе у Европи и немају категорију минималне зараде већ се сваки рад посебно вреднује и плаћа.

Португал, који је по развијености далеко испод просека земаља ЕУ, донео је декретом одлуку да минимална зарада од 1. јануара ове године износи 530 евра, односно да буде 25 евра већа него лане, с циљем да 2019. године буде 600 евра. Србији, по оцени члана Академије економских наука Млађана Ковачевића, уз просечну годишњу стопу раста дохотка по становнику од шест одсто, треба чак 22 године да достигне ниво развијености Португала из 2014. године. Уколико су његове процене тачне, значило би то да ће запослени у Србији још много година сањати овогодишњу и будућу минималну зараду у Португалу.

Љ. Малешевих

Како стићи до 500 евра

Ако Србија заиста жели да јој просечна плата на крају 2017. године буде 500 евра, односно 136 више него сада, што је повећање од чак 37 одсто, треба јој много већа стопа економског раста. Наиме, ако се очекује да привредни раст ове године буде два одсто, а наредне три, јасно је да је потребно учинити нешто друго да би дошло до повећања плата. Економисти тврде да ни плате од 500 евра нису немогуће, али само под условом да се смање порези и доприноси на зараде и да се за тај износ повећају нето примања радника. Или да дође до „бума“ страних инвестиција и отварања неколико десетина хиљада нових радних места, што се може и не мора догодити.

<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/Dru%C5%A1tvo/2179017/Formirana+komisija+za+bezbednost+zdravstvenih+radnika.html>

Формирана комисија за безбедност здравствених радника

ИЗВОР:РТС

Министарство здравља формирало је комисију за безбедност здравствених радника коју чини 10 чланова представника лекарске коморе, фармацеутске коморе, здравствених синдиката и представника министарства здравља.

Комисија ће имати за задатак да прати стање безбедности и покреће иницијативе за бољу безбедност.

Ресорно министарство такође је затражило од МУП-а да појача надзор, а од Министарства правде измене кривичног закона по којем би јавни тужилац могао по службеној дужности да подноси кривичне пријаве против починлаца кривичних дела над здравственим радницима.

РАДИО 021

<http://www.021.rs/story/12/126728/Sindikati-prihvatili-Selakoviev-predlog-otputanja-odloena-do-leta.html>

Синдикати прихватили Селаковићев предлог, отпуштања одложена до лета

Синдикат правосуђа Србије прихватио је предлог Министарства правде да се уговори запосленима на одређено у овом сектору продуже до 30. јуна ове године.

Након тога, како се очекује, уследиће рационализација запослених у правосуђу, тј. отпуштања вишка кадра. Како је 021 раније писао, ради се о запосленима на одређено време.

"Међутим, предлог прихватамо привремено и условно јер је и он привременог карактера. Ваше процене о неопходном броју државних службеника и намештеника нису резултат анализе потреба и обима посла већ су искључиво усклађене са мерама штедње без икаквог плана. Пошто нема јасног плана ви, у ствари, планирате неуспех", поручују у Синдикату правосуђа Србије.

Имајући у виду број нерешених предмета из претходног периода, као и број овогодишњих предмета, очигледно је да одлука о смањењу броја запослених није у складу са потражњом за судским услугама, сматрају у синдикату.

"С обзиром на то да из постојећег броја предмета у раду произлази да већи број грађана захтева судску заштиту, јасно је и недвосмислено да постоји већа потреба за ангажовањем особља. Узимајући у обзир претходну реформу са штетним последицама, сматрамо да би било каквом смањењу запослених у правосуђу требало прићи крајње пажљиво и обазриво. Поред тога, требало би уважити и препоруку Комисије за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа да се због избора нових судија и тужилаца по хитном поступку запосли и одређени број особља. Другим речима, правилнике о систематизацији и организацији у правосуђу, односно број особља, не можете да прилагођавате штедњи већ броју судија и тужилаца. Ваше планирање људских ресурса требало би да буде такво да правосуђе буде способно да одговори постављеним задацима", поручују у Синдикату правосуђа Србије.

Они предлажу Селаковићу да се заједно уђе у дискусију о броју запослених. *"Уколико се то не уради правосуђе неће бити у стању да одговори захтевима грађана а за то ћете искључиво ви бити одговорни",* наводи се у саопштењу, које потписује председница синдиката Слађанка Милошевић.

Подсетимо да је 021 анализирао ситуацију у Новом Саду, где би отказ могло да добије око 40 одсто запослених у појединачним судовима. Више о теми читајте [ОВДЕ](#).

Ауторка: Горица Николин

Протест радника Предузећа за путеве

Педесетак радника Предузећа за путеве из Врања и Лесковца, протестовало је у понедељак испред зграде Начелства Пчињског управног округа, тражећи да им се исплате заостале зараде за 2011. и 2012. годину, као и да им се повеже радни стаж.

У ПЗП Врање окончан јестечајни поступак, а фирма јепродата.

Соња Вукановић, председница Самосталног синдиката путара Србије, каже да упркос томе, радницима нису исплаћене заосталене зараде, нити су им уплаћени доприноси за социјално осигурање.

- Овде се ради о класичној злоупотреби Закона о стечају, јер стечајни управник Бранко Митић, једноставно нема разумевања да овим људима треба исплатити те заостале зараде, јер су људи остали без посла и без зарада, које им припадају.

Сви наши досадашњи покушаји, да остваримо своја права су пропали. Реч је о 260 радника, којима се дугују зараде и доприноси - каже Вукановићева.

ПЗП је прво продато ПЗП-у Ниш, 12. јуна 2005. године, и у том часу имало је 635 радника. ПЗП Ниш тада је било власништво „Нибенс“ групе Мила Ђурашковића, који је пак био ортак власника „Делте“ Мирослава Мишковића.

После низа малверзација и хапшења, „Нибенс“ је отишао у стечај, његови власници у затвор, а ПЗП 2012. у стечај, а потом и у бакрот, па је почетком 2015. године опет продато ПЗП-у Ниш.